

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně:

H. F., narozená dne X
státní příslušnost Ukrajina

zastoupená advokátem JUDr. Petrem Novotným
sídlem Archangelská 1568/1, 100 00 Praha

proti

žalovanému:

Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie
sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2023, č. j. CPR-20150-3/ČJ-2023-930310-V240

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2023, č. j. CPR-20150-3/ČJ-2023-930310-V240 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto odvolání žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí ze dne 28. 4. 2023, č. j. KRPA-24765-22/ČJ-2022-000022-ZAM (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), vydané Policií České republiky,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

Krajským ředitelstvím policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo žalobkyni uloženo podle ust. § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), správní vyhoštění a stanovena doba zákazu pobytu v délce jeden rok, zároveň bylo rozhodnuto, že se na účastníka vztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně namítala, že není pravdou, že by se v případě žalobkyně jednalo o výkon nelegální práce. Žalobkyně nevykonávala v místě pobytové kontroly žádnou pracovní činnost. V místě pobytové kontroly se byla pouze informovat o možnosti budoucího pracovního uplatnění. V rozporu se závěry napadeného rozhodnutí tudíž nebylo zřejmé, že žalobkyně vykonávala činnost, ke které potřebuje povolení k zaměstnání, zaměstnaneckou kartu nebo modrou kartu. Žalobkyně se nenacházela v žádném pracovním poměru a v prostorách pekařství K. na adrese V., 110 00 Praha 1, se nevěnovala žádné pracovní ani výdělečné činnosti. V případě žalobkyně tedy nebyly dány zákonné důvody pro uložení správního vyhoštění.
3. Žalobkyně zdůraznila, že situace na Ukrajině se velmi vyostřila s ohledem na přímou vojenskou invazi ruského vojska na území Ukrajiny (včetně plošného bombardování celého území Ukrajiny), v důsledku čehož započala dne 24. 2. 2022 otevřená válka mezi Ukrajinou a Ruskou federací, když se jedná o masivní mezinárodní válečný konflikt s tisíci mrtvých, a to nejen mezi vojáky, ale i mezi civilním obyvatelstvem. Tento ozbrojený konflikt již trvá více než-li šestnáct měsíců. Aktuální vývoj mezinárodního ozbrojeného konfliktu v domovské zemi - po 8 letech bojů - eskaloval v otevřenou válku s Ruskou federací. Je tak současně dána i důvodná obava, že v případě návratu do vlasti bude žalobkyně s vysokou pravděpodobností reálně ohrožena na svém životě.
4. Žalobkyně se na území ČR nachází z důvodu vypuknutí války na Ukrajině dne 24. 2. 2022, kdy žalobkyně nemohla objektivně s ohledem na probíhající válku vycestovat z území schengenského prostoru.
5. Žalobkyně též obecně namítala porušení § 3, § 50 odst. 2 a § 2 odst. 1, 3, 4 správního řádu.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření plně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, které považoval za podrobné, přezkoumatelné a podložené relevantními podklady. Protiprávní jednání žalobkyně bylo náležitě zjištěno. Ve svém postupu neshledal žádné pochybení, navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
8. Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno na základě skutečnosti, že žalobkyně minimálně od 3. 1. 2022 do 19. 1. 2022, kdy byla kontrolována, v provozovně pekařství K. na adrese Vodičkova 11, Praha 1, vykonávala výdělečnou činnost spočívající v provádění úklidových prací, aniž by k této činnosti na území České republiky disponovala příslušným povolením k zaměstnání, čímž naplnila skutkovou podstatu uvedenou v ustanovení § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 zákona o pobytu cizinců, neboť byla na území České republiky zaměstnána bez povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání.
9. Proti prvostupňovému rozhodnutí o správním vyhoštění podala účastnice řízení odvolání, ve kterém namítla, že není pravdou, že by se v jejím případě jednalo o nelegální práci. V místě pobytové kontroly nevykonávala žádnou pracovní činnost, ale byla se zde pouze informovat o možnosti budoucího pracovního uplatnění. Nenacházela se v pracovním poměru a v prostorách pekařství se nevěnovala žádné pracovní ani výdělečné činnosti. Poukázala též na vyostřenou situaci ve vlasti.
10. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shledal, tvrzení odvolatelky neobstojí v kontextu se skutkovým stavem, který byl zjištěn v rámci vedeného řízení. Nejenže byla účastnice řízení přímo kontrolována policejní hlídkou při pracovní činnosti spočívající v úklidových pracích v prostorách pekařství K., ale následně svou výpověď do protokolu o výsledku účastníka správního řízení, který byl s účastnicí řízení sepsán za přítomnosti tlumočnicka dne 19. 1. 2022, nejenže pracovní činnost nepopírala, ba naopak svou výpověď popsala okolnosti její pracovní činnosti v provozovně. Účastnice řízení uvedla, že práci si našla přes inzerát, pracovat začala dne 3. 1. 2022, pracovala dle potřeby na zavolání 9 až 10 hodin denně. Pracovní smlouvu sepsanou neměla a pracovat chtěla do konce ledna. V pekařství uklízela. Na penězích se domluvila s paní N., která ji měla na starosti, slíbila jí 90 Kč na hodinu, peníze měla dostat od ní. Oblečení měla svoje a pracovní potřeby byly v pekařství. Živnostenský list ani pracovní povolení neměla. Za jakých podmínek zde mohla pracovat, věděla.
11. S ohledem na výše uvedené, je zřejmé, že účastnice řízení v době kontroly nebyla v prostorách pekařství K. se pouze informovat o možnosti budoucího pracovního uplatnění, ale docházela sem pravidelně již od 3. 1. 2022, kdy zde na základě sjednané ústní dohody vykonávala úklidové práce. Účastnice řízení vykonávala práci osobně, ve vztahu podřízenosti a pod vedením jiných osob a za sjednanou odměnu. Není tedy pochyb o tom, že pracovní činnost účastnice řízení v prostorách pekařství K. jednoznačně naplňuje znaky závislé práce a její pracovní činnost lze zcela jednoznačně podřadit pod pojem zaměstnání. Žalovaný proto uzavřel, že žalobkyně minimálně od 3. 1. 2022 do 19. 1. 2022 byla na území České republiky zaměstnána bez povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání, a svým jednáním tak naplnila podmínky pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 zákona o pobytu cizinců.
12. K tvrzení účastnice řízení, že se na území České republiky nachází z důvodu vypuknutí války na Ukrajině, kdy nemohla s ohledem na probíhající válku vycestovat z území schengenského prostoru, žalovaný uvedl, že s tímto tvrzením nesouhlasí, neboť správní řízení bylo zahájeno dne 19. 1. 2022 a původní rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno téhož dne, tedy ještě před započatím válečného konfliktu na Ukrajině dne 24. 2. 2022.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

Její vycestování nebylo ničím omezeno. Nicméně ze spisového materiálu je patrné, že po vydání rozhodnutí odvolacího orgánu ze dne 24. 5. 2022, č. j. CPR-11013-3/ČJ-2022-930310-V240, kterým bylo zrušeno původní rozhodnutí správního orgánu I. stupně, byl spisový materiál doplněn o závazné stanovisko OAMP k možnosti vycestování účastnice řízení ze dne 20. 5. 2022, č. j. MV-93965-1/OAM-2022. Z tohoto závazného stanoviska plyne, že z důvodu probíhajícího mezinárodního válečného konfliktu mezi Ukrajinou a Ruskou federací není vycestování státních příslušníků Ukrajiny zpět na Ukrajinu možné. Napadeným rozhodnutím bylo sice účastníci řízení uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou jí nelze umožnit vstup na území Evropské unie, nicméně doba k vycestování nebyla určena. Tato bude stanovena, až pominou-li podle § 120a odst. 5 zákona o pobytu cizinců důvody znemožňující účastníci řízení vycestovat, kdy bude vydáno nové rozhodnutí pouze ve věci stanovení lhůty pro vycestování. Za této situace tak nedochází k nucenému vycestování účastnice řízení. Účastníci řízení v tomto ohledu zmiňovaná objektivní nemožnost vycestování zpět na Ukrajinu tudíž není relevantní, neboť za nynější situace jí nucené vycestování na Ukrajinu nehrozí. Rozhodnout o správním vyhoštění i v případě překážek vycestování je postup vyplývající přímo ze zákona (§ 120a odst. 4 zákona o pobytu cizinců), stejně se k problematice vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2015, č. j. 7 As 206/2015-36.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

13. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobkyní uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
14. Podle ust. § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1 zákona o pobytu cizinců *police vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států až na 3 roky, je-li cizinec na území zaměstnán bez platného oprávnění k pobytu nebo povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání, na území provozuje dani podléhající výdělečnou činnost bez oprávnění podle zvláštního právního předpisu nebo bez povolení k zaměstnání cizince zaměstnal nebo takové zaměstnání cizinci zprostředkoval.*
15. Podle ust. § 178b odst. 1 zákona o pobytu cizinců *zaměstnáním se pro účely tohoto zákona rozumí výkon činnosti, ke které cizinec potřebuje povolení k zaměstnání, zaměstnaneckou kartu nebo modrou kartu. Za zaměstnání se rovněž považuje plnění úkolů vyplývajících z předmětu činnosti právnické osoby zajišťovaných společníkem nebo členem statutárního nebo jiného orgánu obchodní společnosti pro obchodní společnost nebo členem družstva nebo členem statutárního nebo jiného orgánu družstva pro družstvo.*
16. Podle ust. § 89 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, *cizinec může být přijat do zaměstnání a zaměstnáván, je-li držitelem platné zaměstnanecké karty, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modré karty, pokud tento zákon nestanoví jinak. (odst. 1) Cizinec může být dále přijat do zaměstnání a zaměstnáván, má-li platné povolení k zaměstnání vydané krajskou pobočkou Úřadu práce a platné oprávnění k pobytu na území České republiky. (odst. 2)*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

17. Podle ust. § 2 zákona č. 262/2004 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, *závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.* (odst. 1) *Závislá práce musí být vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě.* (odst. 2)
18. K pojmu závislé práce Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 4. 2020 č.j. 5 Azs 205/2019-34 konstatoval: „*Ke znakům závislé práce se Nejvyšší správní soud zevrubně vyjádřil v rozsudku ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013 - 35, č. 3027/2014 Sb. NSS, na nějž lze v podrobnostech odkázat. Podle tohoto rozsudku „společným rysem a jakýmsi leitmotivem všech znaků závislé práce vymezených v § 2 odst. 1 zákoníku práce, je osobní či hospodářská závislost zaměstnance na zaměstnavateli“; přičemž zaměstnanec musí práci vykonávat soustavně, osobně a podle zaměstnavatelových pokynů.*“
19. Žalobkyně namítala, že v místě pobytové kontroly nevykonávala žádnou pracovní činnost, v místě kontroly se byla pouze zeptat na možnosti zaměstnání.
20. Tato žalobní námitka není důvodná. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že žalobkyně přijela do České republiky za účelem výdělků, na inzerát našla práci v pekařství K., kterou začala od 3. 1. 2022 vykonávat, pracovala dle potřeby 9 až 10 hodin denně, prováděla úklid, měla slíbeno 90 Kč za hodinu, pracovní potřeby dostala v pekařství, chtěla pracovat do konce ledna. V žalobě pak žalobkyně uvádí odlišné skutečnosti, nevysvětluje však, proč při výsledku uvedla informace zcela jiné. Nic nenásvědčuje žalobnímu tvrzení, že se žalobkyně v provozovně byla pouze zeptat na možnosti zaměstnání. Z její výpovědi plynou skutečnosti odlišné, také z úředního záznamu je zřejmé, že žalobkyně v době kontroly skutečně práci vykonávala. Žalobkyně při svém výsledku sama popsala základní pracovní podmínky, které si sjednala, v podobě mzdy, druhu práce a jejího přidělování, což jsou typické znaky soustavné a závislé práce.
21. Ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu je zřejmé, že tato činnost naplňovala znaky závislé práce. Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích zdůrazňoval nutnost zkoumat soustavnost vykonávané práce, aby bylo možno odlišit nelegální práci, od jednorázové občanské či příbuzenské výpomoci (srovnej například citovaný rozsudek č. j. 3 Ads 111/2013-31), je zcela zřejmé, že tyto aspekty v projednávaném případě nejsou dány, podmínka soustavnosti byla naplněna (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013-35, ze dne 9. 4. 2020, č. j. 5 Azs 205/2019-34). Nejvyšší správní soud postrádal znak soustavnosti například u práce vykonávané několik hodin (viz rozsudek ze dne 30. 7. 2014, č. j. 3 Ads 111/2013-31), či pouhý jeden den (rozsudek ze dne 7. 4. 2016, č. j. 4 Ads 27/2016-40), což se liší od případu žalobkyně.
22. Z výše uvedeného je patrné, že jednání žalobkyně spočívající ve výkonu pracovní činnosti úklidových prací, v období minimálně od 3. 1. 2022 do 19. 1. 2022, s úmyslem výkonu i do budoucna, za sjednanou odměnu, podle pokynů nadřízené osoby, při užití pracovních prostředků pekařství, naplňuje znaky závislé práci a skutkové podstaty § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1 zákona o pobytu cizinců.
23. Soud dále k námitce žalobkyně shledal, že válečná situace na Ukrajině byla při vydání správních rozhodnutí brána v potaz, když byla hodnocena jako překážka znemožňující vycestování žalobkyně. Z toho důvodu pak nebylo přistoupeno ke stanovení doby

vycestování a tato bude stanovena po pomnutí důvodů znemožňujících žalobkyni vycestovat dle ust. § 120a odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Existence důvodů znemožňujících vycestování však neznamená, že by vůbec nebylo možné vydat rozhodnutí o správním vyhoštění; policie při splnění podmínek rozhodnutí o správním vyhoštění vydá a nemožnost vycestovat v tomto rozhodnutí uvede, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 7 As 206/2015-36, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2023, č. j. 21 A 5/2023-20. Dále je zřejmé, že žalobkyně nepřicestovala do České republiky z důvodu invaze Ruské federace, ale již dříve a za účelem výdělků, napadeným rozhodnutím není postižena za další setrvání na území, ale za výkon zaměstnání bez povolení k zaměstnání. Ve světle těchto okolností soud nepovažuje rozhodnutí správních orgánů za nepřiměřeně tvrdé ani za nezákonné.

24. K námitce, že správní orgány porušily § 2 odst. 1, 3 a 4 a § 50 odst. 2 správního řádu, či že nebyly splněny podmínky pro vydání napadeného rozhodnutí ve smyslu § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 a § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, soud konstatuje, že je nelze považovat za řádný samostatný žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. *„Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobkyně odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti“* (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Těmto požadavkům obecný odkaz na ustanovení správního řádu či zákona o pobytu cizinců, který není nad rámec výše uvedených žalobních bodů podepřen konkrétními skutečnostmi či právní argumentací, nedostojí (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017-72). Soud se proto těmito námitkami samostatně nezabýval.
25. Jiné vady napadeného rozhodnutí namítány nebyly, soud pak neshledal v postupu žalovaného ani v jeho rozhodnutí žádné jiné vady, kterými by se musel zabývat z úřední povinnosti. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
26. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 17. srpna 2023

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně